

روش های تحقیق فلسفی
Methods of Philosophical Research

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: اصلی

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: ندارد

اهداف کلی: آشنایی دانشجویان با روش های پژوهش کیفی

اهداف رفتاری:

- شناخت ویژگی های خاص پژوهش در فلسفه تعلیم و تربیت
- توانایی بکارگیری این روش ها در حوزه تعلیم و تربیت
- توانایی نقد و بررسی روش های مذکور

سرفصل درس: نظری - عملی: -

مطالب اساسی این درس برای شانزده جلسه در نظر گرفته شده است. مباحثی که از گستردگی یا پیچیدگی بیشتری برخوردارند، در طی دو جلسه بررسی خواهند شد. رئوس مطالب، به شرح زیر است:

چیستی پژوهش تربیتی:

تقابل دو سنت پژوهشی اثبات گرایی و پدیدارشناسی

جایگاه پژوهشی تربیتی در هر یک از این دو دیدگاه

مروری بر ویژگی ها و اصول پژوهش کمی در تعلیم و تربیت

مروری بر ویژگی ها و اصول پژوهش کیفی در تعلیم و تربیت

روش های کمی و کیفی پژوهش

زمینه تقابل کمی و کیفی در تعارض اثبات گرایی - پدیدارشناسی

تقابل کمی - کیفی در پژوهش های تعلیم و تربیت

آیا تقابل کمی - کیفی کاذب است؟

مروری بر روش های کیفی

انواع روش های کیفی

روش های کیفی در پژوهش تجربی تعلیم و تربیت

روش های کیفی در پژوهش های فلسفه تعلیم و تربیت

روش استنتاج عملی

زمینه های روش استنتاج نظری و عملی در ارسطو

مراحل روش استنتاج عملی

روش استنتاج عملی در پژوهش های فلسفه تعلیم و تربیت

نقد و بررسی روش استنتاج عملی

روش تحلیل فرارونده (استعلایی)

زمینه های تحلیل فرارونده در دیدگاه کانت

مراحل انجام تحلیل فرارونده

بکارگیری تحلیل فرارونده در تعلیم و تربیت

نقد و بررسی تحلیل فرارونده

روش تحلیل مفهومی و زبانی

زمینه های تحلیل زبانی در ویتگنشتاین دوم

ویژگی های تحلیل زبانی در پژوهش های تعلیم و تربیت

نمونه هایی از تحلیل زبانی در تعلیم و تربیت

نقد و بررسی روش تحلیل زبانی

روش تاویل متن (هرمنوتیک)

زمینه های روش هرمنوتیک: از دیلتای تا گادامر

هرمنوتیک به منزله روش و ضد روش

ویژگی های پژوهش هرمنوتیک در تعلیم و تربیت

نقد و بررسی پژوهش هرمنوتیک

روش قوم نگاری

زمینه های قوم نگاری در مردم شناسی

روش قوم نگاری و ویژگی های درونی در فرهنگ

ویژگی ها و مراحل پژوهش قوم نگارانه در تعلیم و تربیت

نقد و بررسی روش قوم نگاری در تعلیم و تربیت

روش عمل پژوهی

زمینه های عمل پژوهی در دیدگاه دیویی

ایده معلم به منزله پژوهشگر

ویژگی های پژوهش در عمل پژوهی

نقد و بررسی عمل پژوهی

روش تبارشناسی

زمینه های روش تبارشناسی در نیچه و فوکو

ویژگی های پژوهش در تبارشناسی
بکارگیری روش تبارشناسی در تعلیم و تربیت
نقد و بررسی روش تبارشناسی

روش ساختار شکنی

زمینه های روش ساختار شکنی در هایدگر و دریدا
پژوهش ساختار شکن و ایده قطب های آشکار و پنهان
بکارگیری روش ساختار شکنی در تعلیم و تربیت
نقد و بررسی روش ساختار شکنی

روش پژوهش انتقادی

زمینه های پژوهش انتقادی در مکتب فرانکفورت
پژوهش انتقادی و رهایی بخشی به جای عینیت
مراحل انجام پژوهش انتقادی در تعلیم و تربیت
نقد و بررسی پژوهش انتقادی

نحوه نگارش طرح تحقیق، رساله و مقاله های علمی

نحوه تنظیم طرح تحقیق شامل بیان مساله، ضرورت تحقیق، پرسش های پژوهش.
نحوه تنظیم رساله و اصول تدوین مربوط به هر یک از فصول آن
نحوه تهیه و انتشار مقاله علمی

روش ارزیابی: ۵۰ درصد پروژه + ۵۰ درصد آزمون نهایی نوشتاری

منابع

- ۱- باقری، خسرو، (۱۳۷۵) [تالیف، انتخاب و ترجمه]، دیدگاههای جدید در فلسفه تعلیم و تربیت، (مجموعه مقالات)، تهران: انتشارات نقش هستی. چاپ دوم همراه با افزوده ها، نشر علم، ۱۳۸۶
- ۲- باقری، خسرو و خسروی، زهره، (۱۳۸۶) پژوهش تربیتی: چیستی و روش شناسی، فصلنامه علمی-پژوهشی نوآوری های آموزشی: ویژه نامه نوآوری در روش شناسی پژوهش، سال ۶، شماره ۲۱.
- ۳- شفلر، ا. (۱۳۷۷) در باب استعداد های آدمی: گفتاری در فلسفه تعلیم و تربیت، ترجمه دفتر همکاری حوزه و دانشگاه، نظارت بر ترجمه: خسرو باقری، تهران: انتشارات سمت.
- ۴- کومبز، جرالد و دانیل، لو. پژوهش فلسفی: تحلیل مفهومی. ترجمه خسرو باقری. تهران: انتشارات سمت.

۵- گادامر، هانس -گئور (۱۳۸۲)، آغاز فلسفه، ترجمه عزت الله فولادوند، انتشارات هرمس.

۶- گال، م.؛ بورگ، و.؛ گال، ج. (۱۳۸۲) روشهای تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و

روانشناسی (جلد اول)، ترجمه: نصر، ا. ر.؛ عریضی، ح. ر.؛ ابوالقاسمی، م.؛ پاک سرشت، م. ج.؛ کیامنش،

ع.؛ باقری، خ.؛ خیر، م.؛ شهنی بیلاق، م.؛ خسروی، ز. انتشارات سمت.

۷- گال، م.؛ بورگ، و.؛ گال، ج. (۱۳۸۳) روشهای تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و

روانشناسی (جلد دوم)، ترجمه: نصر، ا. ر.؛ عریضی، ح. ر.؛ ابوالقاسمی، م.؛ پاک سرشت، م. ج.؛ کیامنش،

ع.؛ باقری، خ. انتشارات سمت

فهرست مطالعات:

. Bagheri Noaparast, Khosrow (2005). A hermeneutical model for research on the evaluation of academic achievement. *Quarterly Journal of New Thoughts on Education*. Vol. 1, Nos. 1 & 2, pp. 5-12. Iran: Al-Zahra University.

. Curren, R., Robertson, E. and Hager, P. (2006). The analytical movement. In R. Curren (ed.), *A Companion to the Philosophy of Education*. Oxford: Blackwell Publishing.

. Frankena, W. (1956). 'Toward a philosophy of philosophy of education' in Christopher J. Lucas (ed.), *What is Philosophy of Education?* 1969, pp. 286-291. Toronto: The Macmillan Company.

. Gallagher, S. (1992). *Hermeneutics and Education*. Albany, NY: Stated University on New York Press.

. Gane, M. (1983). *Towards a Critique of Foucault*. London: Routledge and Kegan Paul.

. Hirst, P. & Peters, R. (1970). *The Logic of Education*. London: Routledge and Kegan Paul.

. Hirst, P. (1974). *Knowledge and the Curriculum*. London: Routledge and Kegan Paul.

. Hook, S. (1956). 'The scope of philosophy of education', in C. Lucas (ed.) *What is*

Philosophy of Education? 1969, pp. 133-136. Toronto: The Macmillan,.

. Issitt, J. (2007). Evidence and metacognition in the New Regime of Truth: Figures of the Autonomous Learner on the Wall's of Plato's Cave. *Journal of Philosophy of Education* 41 (3), 381-393.

. Pring, R. (2000). *Philosophy of Educational Research*. London: Continuum.

. Pring, R. (2000). False dualism: quantitative and qualitative research. *Journal of Philosophy of Education*, 34 (3).

. Schon, d. (1995). *The Reflective Practitioner*. London: Arena.

. Trifonas, P. & M. Peters (2004) (eds.), *Derrida, Deconstruction and Education: Ethics of Pedagogy and Research*. Blackwell Publishing.

. Young, R. E. (1989). *A Critical Theory of Education: Habermas and Our Children's Future*. New York: Harvester Wheatsheaf.

